

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1953

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Вибори в Берліні

Недільні вибори в Західному Берліні були новою великою морально-політичною перемогою вільного світу і програю комуністів. Назберіть вибори в чому не змінили існуючого стану речей, вони не змінили берлінського «муру ганьби» і не повалили комуністичного режиму в Східній Німеччині та Східному Берліні. Але водночас вони дали західним державам новий могутній політичний аргумент в сучасній холодній війні, як найкращий вияв дійсної і непофальшованої волі понад двомилионного населення Берліну, який від кінця останньої світової війни є предметом советського натиску, шаптання, охоронування і погроз. Із близько 1 800 000 вибраних голосів припало на комуністів лише 1,4%, і таким чином комуністи знову не матимуть ні одного свого представника в 140-членному західноберлінському парламенті.

Комуністична система, як відомо, не допускає вільних виборів і зводить всі вибори на території комуністичних країн до фарсу, при якому люди мусять «голосувати» за одинокі списки кандидатів, призначених партійною верхівкою. Зате комуністи вимагають, щоб в інших державах якнайбільше конституційних свобод, щоб можна було використати їх для підірвання, для підмінування демократичної системи. Тому більшовики вимагають права самовизначення для всіх азіатських — африканських народів в країнах, що стали колоніями в минулому столітті, але відмовляють цього права всім народам, що їх вони, більшовики, утримували у збройних випах, і відмовляють цього права німцям, у центрі Європи. Найлегша, найпростіша, найсправедливіша й найлогічніша розв'язка німецької проблеми: сформувати кілька її спірних точок і віддати їх під плебісцит німецького народу! А на базі вислідів плебісциту створити новий уряд об'єднаної Німеччини і вступити з ним у негайні переговори для підписання мирного договору. Це здійснювало б одним махом центр холодної війни, зливаючи б усе берлінське питання. Однак, такий плебісцит безсумнівно здійснював би також комуністичний режим у Східній Німеччині й Східному Берліні, і тоді віддав би Москві однієї сателіт, існування якого послалося Німеччині, значно змусило її державні кордони і на чужині Москві, що нічого їй не лишилося від розколювання німецького мілітаризму.

Все одні советська політика у відношенні до Німеччини проявляла патологічний страх перед німцями. Політика натиску, застрашування, політика «вічного» поділу Німеччини й «вічного» поділу Берліну породжує акцент її почуття ненависті й те бажання помсти, що саме й виявилось у берлінських виборах. Не допомогли ані запровадження західноберлінського посадики Брандта на «розмову» до Хрущова, ані заклики Валтера Ульбріхта, щоб західні й східні німці, у дружній безпосередній розмові, вирішили спірні справи. Західні берлінці висловлювали минулої неділі за безпеку в тому місті військової залоги трьох західних великодержав, за свій конституційний і фактичний зв'язок із Західною Німеччиною за вільний доступ до Західного Берліну, відірваного від Заходу комуністичною смугою на 120 миль шириною. Недільні берлінські вибори це був насправді плебісцит, який висловився ясно перед цілим світом проти комунізму, проти політики Хрущова, висловився за Захід.

У Москві напевно злегковажать цю подію і проголосують змагання до перетворення Західного Берліну на «вільне місто», знезбройоване і демобілізоване, як посередній стадія до повного захоплення його комуністами. Західні берлінці виявляли великий гарт духа й відповіді Хрущову, що військовим насильством, новою війною і підбосом можна побороти їх волю.

Як не кацети, то божевільні

Останніми роками советська пропаганда докладає чимало зусиль, щоб поширити у світі твердження про повну свободу літературної й мистецької творчості в СРСР, зокрема про те, що ніякі супроти непокірних чи «неправильних» у своїх поглядах, письменників і мистців не застосовується вже відомих за періоду «культу особи» адміністративних заходів. Як уже не уявляють, не засилають, не репресують.

Не зважаючи на виступ цієї пропагандистської рейху і на наявність деяких спорадичних змін у Советському Союзі, безперечним фактом залишається одне, а саме, що ні про свободу творчості в СРСР не було і немає мови. Хрущовський режим змінив тільки тверді адміністративні методи на трохи делікатніші — «партійного напучування», «дружнього тиску». Найчастіше стосованим тепер заходом супроти людей, «незаслужено» щасливою радянської дійсності, є проголошення їх... божевільними і заборотування їх у психіатричні лікарні, чи, коротко кажучи, божевільні.

Про факт такої розправи з одним із збудованих проти режиму советських письменників оповістих недавно лондонській газеті. Згідно з одержаними в Лондоні вірогідними інформаціями, в СРСР після лікарського огляду відставлено до психіатричної лікарні 60-літнього советського письменника — Валерія Тарсиса. Заслужив на проголошення божевільним Тарсис тим, що відважився вислати для опублікування за кордон два свої твори, «Волошки» та «Червоні чорні». Обидва ці твори й надруковано під псевдонімом Іван Валерій у Великій Британії. На цьому справа може була б закінчилася, якби не те, що Тарсис, повернувшись до радянського режиму, звернувся з листом до Хрущова, в якому признався, що це він є автором опублікованих у Британії творів з не надто підхлібним для радянської дійсності навіслінням, і просив дозволу опублікувати їх російською мовою в Советському Союзі, а якщо ні, то дозволити йому виїхати разом з дружиною і донькою закордон. У висліді цих заходів Тарсис опинився в домі божевільних, де йому в дорозі ласки — «мабуть за встановленням Хрущова» — дозволено відмовитися від приспіваного божевільним лікування й навіть допущено до нього дружину і доньку.

Випадок з Тарсисом не відокремлений. Кілька місяців тому проголошено в СРСР божевільним відомого лєнінградського письменника і скульптора Михайла Нарішчу. Нарішчу також за те, що передав для надрукування за кордон один із своїх недовірених в СРСР творів. В грудні минулого року голосною стала в Советському Союзі й на Заході справа з Александром Ессніним — Вольпіним, сином відомого російського поета Сергія Ессніна, поетом і кандидатом технічних наук в ділянці кібернетики. Есснін-Вольпін, так само, як і названі вище письменники, передав до ЗДА рукопис свого філософського трактату та збірку віршів, з просябою надрукувати їх — не зважаючи на всі наслідки — під його справжнім прізвищем. Затакував Ессніна-Вольпіна за що сміливість, зокрема за вірш про «вірші, що мешкають в зліт Москві», сам Ільйон у своїй промові з 17-го грудня 1962-го року, і рівночасно з цим у московській «Правді» з'явився — продигований, без сумніву, органами советської безпеки — публічний лист сестер Сергія Ессніна і тіток Александра Ессніна — Вольпіна — Е. А. і А. А. Ессніних із засудженням творчості їхнього небажати і з проголошенням його усього хворим людяною, яка, мовляв, не один раз побувала в психіатричній лікарні.

Так виглядає тепер свобода творчості під хрущовським ліберальним режимом. Усім противникам режиму гарантоване як не перебування в «поправно-виховних закладах», то вільне лікування в домах — божевільних.

М. Прокоп

КОНФЛІКТ В КОМУНІСТИЧНОМУ БЛЮЦІ І УКРАЇНСЬКІ ВИСНОВКИ

У міжнародній, зокрема в американській пресі щораз більше поширюється погляд, що сучасний конфлікт в комуністичному блоці, точніше конфлікт між Росією і Китаєм, може кінчитися кінцем привести до ревізії теперішніх взаємин між Америкою і ССР і навіть зробити їх союзниками в спільній обороні проти китайської експансії. Хоч такі сподівання деяких американських кіл є часто виявом їхніх задумів прагнень, не можна заперечити, що такий, як тепер, розвиток російсько-китайських взаємин може справді мати далекозасягаючі наслідки для укладу міжнародних сил.

У зв'язку з цим постає питання: якщо внутрішній конфлікт в комуністичному блоці може привести до великих змін в не-комуністичному світі, то який може бути його вплив на долю України, яка, по-неволі, є складовою частиною того ж комуністичного табору?

Попри відповіді на це питання, треба пригадати деякі факти, що визначають суть непорозуміння в комуністичному таборі.

Коли зударяться інтереси двох великодержав

Хоч найбільше пристрасей, полеміки чи просто лайки у зв'язку з існуючим спором у комуністичному світі нагромадилося в першу чергу доволі Альбанії, кожному ясно, що йде тут не так про це малесеньку країну, як про того, хто стоїть за нею. Значить, справа йде про Китай і про його, насамперед, національно-державні інтереси, політичні концепції та аспірації як великої держави, що їх не можна погодити із державними і політичними інтересами російської імперії, що відділяються, зокрема, в сучасному курсі закордонної політики СРСР.

Справа, значимі, не в тому, що китайці планують загартувати порівняльно слабо заселені азіатські території Советського Союзу, на радість деяких плановиків політичних західних держав. Навіть якщо китайці такі плани мали, вони були б їм зовсім не під силу.

Справа в тому, що китайці це велика і горда нація, з старою культурою, нація, яка пройшла крізь довгі періоди приниження, а то й прямого поневолення західними й російськими імперіалістами, і що вона нині, хоч і під комуністичним проводом, хоче в певному відношенні наздогнати історію, відвоювати утрачене, привернути собі місце в світі, що їй з різних причин мало б належати. І далі справа в тому, що Росія, яка у великій мірі причинилася до перемоги китайських комуністів і частинно допомогла їм встановити десятиріччя, зовсім не поспішає допомогти Китаєві виступити до рівня модерної індустріальної потуги, уважаючи, зрештою, що це вже не їхня справа, а справа Китаю, що це вже не їхній інтерес.

Отже, це є розбіжності національно-державних інтересів цих двох великих країн. Назовні ці розбіжності виявляються в різних формах. Найголоснішою з них сьогодні

є європейський фашизм. А своїх ідеї комуністів, що не хотіли слухатися, Сталін віддавав в руки Гестапо. Коли ж в результаті атак Гітлера на Советський Союз становище змінилось, Сталін побачив, що карта Комінтерну вже зіграла і, щоб задовольнити своїх нових західних союзників, доручив Комінтерну формально розв'язати в травні 1943-го року.

Нова стадія в організації централі міжнародного комуністичного руху почалася у вересні 1947-го року, коли утворено Комінформ з осідком в Югославії. Він проіснував до 1955 року і мав служити інструментом в руках Москви для переведення комуністичних революцій у Чехо-Словаччині, Греції, Франції, Італії і ін. Але тут Кремлю не повелося. Тільки в Чехо-Словаччині комуністичний переворот був успішний, бо там в суверені стояла червона армія. Ціло більше, в 1948-му році збутовалася Югославія, а в 1949-му році, з перемогою китайських комуністів, стало ясно, що ця велика партія не схоче підпорядковуватися «міжнародному центру», членів якого з звичайні агенти Москви. Водночас китайська комуністична партія почала організувати доволі себе своїх власних сателітів з-поміж азіатських комуністів.

На додаток, із смертю Сталіна та його розв'язанням на 20-му з'їзді КПСС, почалися відомі бунти в сателітних партіях проти керівництва з Москви. Не мовчали також західні комуністи. Голова італійської партії, Толіатті, виступив у 1956-му році концепцію так званого поліцентризму, тобто пропозицію утворити кілька окремих центрів світового комуністичного руху. Тоді ж в обороні поляків проти втручання Кремлю виступили китайці, вимагаючи від Москви визнання рівності всіх комуністичних держав і невтручання в їхні внутрішні справи. В таких умовах в Москві рішилися опублікувати відому декларацію з 30-го жовтня 1956-го року про «нові взаємини» між ССР і сателітами. Принцип нових взаємин, точніше, «рівності» не тільки держав, але й партій Москва підтвердила в московській декларації 81 партії в листопаді 1960-го року і на 22-му з'їзді КПСС рік пізніше. Ясно, що на ділі Москва не зрезигнувала з бажання втручання в внутрішні справи держав і партій, де тільки це можливе. Все ж така така повна, як донедавна, контролю над ними вона таки втратила.

Крім того, у зв'язку з дальшим загостренням конфлікту між Москвою і Пейпінгом, обидві комуністичні партії почали поспішно переоперувати для себе союзників в комуністичних партіях, а зокрема держав світу. Тут прямо йде вже про те, хто, Москва чи Пейпінг, має стати найвищим центром світового комуністичного руху, чи концепції боротьби за владу в світі має цей рух реалізувати. Ця боротьба за гегемонію, з поборюваннями національно-державних інтересів Росії та Китаю, другою важливою причиною конфлікту.

Українські висновки

Тепер питання: який вплив може мати конфлікт в комуністичному таборі на становище України в Советському Союзі?

Мисливці зійшлися, щоб обговорити вислід ловів. Виліт гострий спір між господарем ловів, полковником і майором, що застріляв дика: кому належить той трофей? Кожний покликався на мисливські закони й звичаї, але нарешті обрали арбітра, який вирішив справу. Полковник не був належним, власним власником, а з тим і господарем ловів з усіма приналежностями до того правами, і тому рішення віддати йому дика, але без голови, що її одержав, як трофей, щасливий стрілець.

Так закінчилося полювання, в якому брали участь українці, поляки і німці. Кажуть, що два мисливці під час того полювання сильно перестудилися. Пізніше поляк селле пропав без підслігнута, проклинаючи «ураганський степ».

Поєднання гонимих спільно усе на місці в центрі, де стріляла. На сімгу бачимо щось велике, чорне. Це лежить 3-літній дик, вирізок. Щасливий майор жаво жестикулює і розповідає про свій успіх. Дик дістав першу кулю і другий вже не було потрібно, але він з розгону гнав ще зі стадо, що числило п'ять штук.

Лєнін розпалив велике вогнище, біля якого люди розігрілися. Десять зник поганих настрій після недавньої негаливни, тут лєнін «вексель». Гін не дуже довгий і йти тут гінням не трудно. Я

Михайло Калитиний

СВОЄРІДНІСТЬ БРАЗИЛІЙСЬКОГО КОМУНІЗМУ

(I)

До останнього часу бразиліський часопис мало не щодня подавав сенсаційні матеріали про підірвання діяльності комуністів. Дійшло навіть до того, що в кінцевих днях грудня на перших сторінках великими літерами друкувало: «1-го січня 1963-го року комуністи планували вчинити державний переворот відразу в усіх естадах Бразилії».

І хоч усі ці вісті походили з поліційних кіл, отже були ніби вірогідні, на населення вони не справили поміт-

Союзи і взагалі на розвиток української справи?

Відповідь на це питання надзвичайно складна. Трудніше, зокрема, в неоповіт інформації про те, що ближче дійшлося на відтинку взаємин між комуністичними державами і партіями. Все ж такі навіть в таких умовах можна робити деякі висновки з відомого стану:

1) Факт, що сьогодні немає вже більше в світі єдиного комуністичного центру, якому були б в цілому підпорядковані всі комуністичні партії і держави, має велике значення також для України. Не треба забувати, що найбільші удари завдає українському народові тоді, коли Україна була центральним місцем спротиву Москві і коли Москва була безспірним володарем всього комуністичного руху. Поява поляків, румунів, угорців і інших сателітів у сфері російських впливів, поліцентричній тенденції західних комуністів, врешті виступ на арену комуністичної китайської держави — все це змінило уклад сил в комуністичному світі і поширило фронт спротиву московському центру. Це в свою чергу змусило керівництво імперії розпорозити свої сили на різні народи та партії в світі. Це створює певні шанси для України.

2) Для народу, що бореться за державну незалежність проти чужої «опіки», величезне значення має існування т. зв. другого пілляня, себто сторонньої сили, яка прийняти морально підтримує його аспірації. Протягом цілого часу своєї боротьби за самостійність українці шукали такого опіра насамперед в єрусалі, далі на Заході. Часті такі розшуки кінчалися трагічно. Чи сьогодні можна рахувати на те, що в своєму державно-національному, а також партійному спорі з Москвою Китай може покористуватися картою поневолення народів Советського Союзу?

3) З попереднього відомо про роль Китаю в польській справі у 1956-му році. Відомо також, що, мабуть, за китайською інспірацією, альбанські комуністи розсилали документи в справі свого спорі з Москвою також до окремих комуністичних партій ССР, отже й до України, ніби підкреслюючи їхню формальну окремішність та рахуючи, мабуть, на їхній голос в Советському Союзі. Але тривалі державні інтереси Китаю так далеко не сягають. Україна, подібно, зрештою, як Польща чи Вілорусь, лежить в калькуляції великодержав — у сфері російських імперіальних інтересів. Тому, хоч свого часу йшов між УССР і Китаєм жвавий «культурний обмін», в аспекті про який тут говоримо, Україна, як і інші подібні народи, лишається для Китаю, правдоподібно, поза сферою серйознішого зацікавлення.

4) Сучасна боротьба за гегемонію в комуністичному світі це тільки сприятливі зовнішні умови, що їх можуть поодинокі народи використати для себе. Відомо, наприклад, що комуністичні партії менших азіатських народів, хоч формально стоять по одній чи другій стороні, використовують існуючий спір між Москвою і Пейпінгом для того, щоб хоч частинно збільшити себе від опіки одного й другого «старшого брата», а міцніші, як індонезійці, навіть підкреслюють свою «незалежність». На підставі доступних на Заході документів важко сказати, чи до кон'юнктури використовують для поширення своїх прав будь-які чинники нерозв'язаності республік, отже й — України!

ВАСИЛЬ: За в'язки замолоту Ваших дітей, а найстаршого, найбільшого й найбагатшого українського нації у нальній установі поді не маємо Батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб забезпечити їй країну, будувати, а ті нового світового члена!

Ярослав Зубаль

ГЕНЕРАЛЬСЬКІ ЛОВИ

(2)

Другий гін був зовсім «глухим», без жадного стрілу, а в третьому ледве встрілено двох зайців, що опинилися близько ліній стріляння, об'язав на дальшу мету не піти, а плується під ногами і завертас назад, під радісний шукання гінців, що це для охоти кидають у них палички. Цей гін був недалеко від лісу, тому й траплялися в цьому зайці, що завжди держався поля задля поживи.

Наступні два гони майже нічого не дають, і настрій це більше падає. Та залишилися

ще дуже надійний гін, за словами лєнінців, формальний магазин дичини. Тут і лєнінців ям багато і лєнінців, що позначилися під охорону густої молоді смерччини. Це — мішаний лісисто-шпильковий середній ліс деревостан з густим підостом кущів, чагарників. Він депо віддалений від попередніх гонів і дичина тут несподешна.

Мисливці зайджають на становища, а нагілка, перейшовши певну віддалу, відразу має прохити без сугину, згідно з обчисленням потрібного на те часу.

Та найкращий стан дичини в терені це не гарантує певний успіх, бо на полюванні це мусить бути вправний мисливець з добрим оком і чешною рукою. А що на кож- ному полюванні знайдеться,

побіж прегарних мисливців, невідважних чи якесь жертва — то так було й на цих ловах. Лєдне нагілка рушила, як пролунав постріл, а потім сталося щось несамоовите. З кінця ліній я побачив, як велике стадо оленів довгими стрибками пересадило через ліній біля третього від кінця становища, де стояв, як пізніше виявилось, капітан Вундєрліха, неважко, що мусів прохитнути цю гірку пігулку в привабливості генералів. Та це не раз трапляється мисливцям побіж трюмфів.

Полковник очевидно поспішав, а тому не задержувався довше, бо дуже хотів захопити це який надійний гін, і то на терені мості адміністрації. Ще залишилося депо часу, бо депо був янїт. Саме в цей час сів від терену, де ми скінчили останній гін, був відділ лісу званій Прусіа Кут, старий сосновий ліс з густим підостом смереки, де часто бувають дикі і лєси. Мав він форму трикутника, і тому гірці повинні були зразу йти громадою, а пізніше розхитатись щораз ширше.

Тож мисливці усталились і нагілка рушила. Полковник стояв на лівому крилі над самим потоком, перед ним мала галивнина, тут лєнінці «вексель». Гін не дуже довгий і йти тут гінням не трудно. Я

стою теж на лівому крилі і бачу, як лєс виходить на край полянки, хвилину задержується і зараз трюмфем перегинає полянку. Моментально грімить стрілі, і лєс залишається на місці трофеєм полковника. Другий раз стріляти не потрібно. Якійсь час тихо, аж нараз чути галас в центрі нагілки і зараз потім гуркіт, ніби лєвіна побіглися. Слідують два готи, стрі кулі постріли і все втишується, більше ніхто не стріляє.

Поєднання гонимих спільно усе на місці в центрі, де стріляла. На сімгу бачимо щось велике, чорне. Це лежить 3-літній дик, вирізок. Щасливий майор жаво жестикулює і розповідає про свій успіх. Дик дістав першу кулю і другий вже не було потрібно, але він з розгону гнав ще зі стадо, що числило п'ять штук.

Лєнін розпалив велике вогнище, біля якого люди розігрілися. Десять зник поганих настрій після недавньої негаливни, тут лєнін «вексель». Гін не дуже довгий і йти тут гінням не трудно. Я

никівки картопель, щоб спекти на вогні. Ми ї смакували, але німці — не аматори цього приємаку.

Мисливці зійшлися, щоб обговорити вислід ловів. Виліт гострий спір між господарем ловів, полковником і майором, що застріляв дика: кому належить той трофей? Кожний покликався на мисливські закони й звичаї, але нарешті обрали арбітра, який вирішив справу. Полковник не був належним, власним власником, а з тим і господарем ловів з усіма приналежностями до того правами, і тому рішення віддати йому дика, але без голови, що її одержав, як трофей, щасливий стрілець.

Так закінчилося полювання, в якому брали участь українці, поляки і німці. Кажуть, що два мисливці під час того полювання сильно перестудилися. Пізніше поляк селле пропав без підслігнута, проклинаючи «ураганський степ».

Меморіальна виставка Василя Кричевського

Українська Вільна Академія Наук у США відзначає 90-річчя з дня народження та 10-річчя з часу смерті свого видатного члена, мистця і вченого, проф. Василя Кричевського (1873-1962).

У спеціальній виставці показано основні ділянки багатогранної праці покійного академіка для розвитку української національної культури — прикладне мистецтво, архітектуру, графіку, театр і кіно та малювання.

Українські мистецтвознавці високо цінують творчість Василя Кричевського. Вони не боються називати його „арбітром елегантності сучасного українського мистецтва“ (проф. Микола Вороний, що до і світової війни), „патріархом сучасного українського мистецтва“ (Ф. Ерст, 1926), „магістром мистецтва української графіки“ (Тадей Лешнер, Варшава, 1939), „одним з найбільших українських мистців“ (Вол. Січинський, 1953), і тому под.

Василь Григорович Кричевський змолоду почав студіювати українське народне мистецтво і це позначилося на його творчості. Виходячи з засад народного мистецтва, але творячи нове, своє власне, він в 1912-1915 та в 1923-1924 рр. дав ряд виставок для килимів, вишивок та декоративних вишивок, що користалися великим успіхом у закордонних покупців; він створив мистецьке внутрішнє обладнання помешкань в ряді своїх проєктів для громадських та приватних будівель; він звертався до мотивів народного мистецтва і в ряді своїх графічних праць. Зразки цих робіт подані на виставці.

Найкраще Василь Кричевський використав свої студії народного мистецтва в будівництві. Хоч він запроєктував багато десятків будинків, але як архітект ві найбільше відомий своїм будинком Губернського Земства в Полтаві. За проєкт його, зрозумілий в стилі українського народного будівництва. Кричевський одержав 1903 року першу премію на конкурсі з 5 проєктів. В нім вперше творчо використано і вироблено цей стиль для великої будови в умовах тогочасного міського будівництва. Цей проєкт Василя Кричевського сучасники називали епохальним. Він відкрив нову добу в українській національній самознанні і викликав десятки наслідувань по всій Україні.

На виставці подано ряд фотографій цієї будівлі ззовні і всередині, як рівнож і інших проєктів академіком Кричевським будівель, запроєктованих ним нагородних акад. Михайла Грушевського, Михайла Коцюбинського і др.

Василь Григорович Кричевський вважається за осново-

Ошава в Роковини Державності України

Старанням Відділу Комітету Українців Канади цього року роковини Самостійності і Соборності пройшли в Ошаві вродливо.

21-го січня відбулася передача українського національного прапора мейором міста Гіффорд, який проголосив день 22-го січня „Українським Днем“ Ошаві. Призначення належить мейором міста, що так прихильно віднісся до наших святкувань, 22-го січня наш сільно-жовтий прапор гордо пологів на вітрі з англіським Юніон Джеком на головній щоглі перед Управою міста.

Місцеві радіостанції що годили вітати українську громаду з Великими Роковинами й подавали коментарі. Ширші інформації появились в „Ошаві Тайме“.

26-го січня (субота) влаштовано святочний Бенкет в „Геноша“ готелі. Бенкетом проводив А. Штеповський. Між гостями були міністер праці федерального уряду М. Старт, адвокат С. Фроляк, заступник посади міста Ошаві п. Волкер, священики всіх українських віросповідань, мгр Е. Гуцулак — голова Відділу КУК та д-р Д. Антонович — голова святочного комітету. Почато бенкет спільною молитвою, що її провів о. Д. Лучак, парох української православної громади.

Голова місцевого КУК мгр Е. Гуцулак з'ясував важливість Актив Січня для нас і для всього вільного світу. Адвокат З. Сальмер представив присутнім головному промові — адр. С. Фроляка, який підкреслює, що діві союстський Союз Захід врятував від повної загибелі, давши йому мілітарну та господарську допомогу.

Вільний світ щораз краще пізнає важливість України на політичній арені світу. На жаль, с це так дипломати, що, застрашені мілітарною силою СССР, не добачають його „Ахільової стопи“. Для них Україна — це невід'ємна

Д. Ш.

Роковини Незалежності України в Північній Даноті

І цього року святкування 45-ти Роковин Незалежності України на терені стейту Н. Даноти зорганізував голова філії УККА д-р Антін Жуковський так:

Кілька днів перед Роковинами вистав до обох сенаторів і конгресменів з Північної Даноти у Вашингтоні листи про 45-ту Річницю Незалежності України, просячи про різні акції для української справи. Розіслав він листи до всіх трьох отців — парохів з проханням відправити в церквах молитви, виголосити проповіді і влаштувати хоч сходинок парохів в неділю 27-го січня 1963. До американської преси в стейті розіслав закладений головою філії УККА пресове повідомлення і програму спеціальної української радіо аудії, присвяченої 45-ми Роковинам Незалежності України. До кожного листа залучено брошуру під заг. „Ukraine“, видання Відділу УККА в Сан-Франциско, Каліфорнія. Зако-дами і стараннями голови філії УККА губернатор Півн. Даноти Білліам Л. Гай видав прокламацію, назначаючи 22-ге січня „Днем Української Незалежності в Норт Даноті“, звиваючи при тім всіх громадян виявити якнайбільше розуміння і симпатій аспіраціям українського народу. За допомогою пані Святослави Жуковської та Ореста Рені Гордієвських підібрали пісні і уложено радіо програму, яку на прохання д-ра Жуковського радіостанція КФІР-Бісмарк безлатно рекордувала для всіх трьох радіостанцій. Стараннями голови філії УККА цю програму 22-го січня 1963 р. надано на хвиліх трьох американських радіостанцій безлатно, а саме: КФІР-Бісмарк, Н. Д.; КЛІМ-Мінот, Н. Д.; КЛІМ-Дікінсон, Н. Д. по півночній на кожній стації. Повідомлення про ці радіо програми, присвячені 45-ми Роковинам Незалежності України були

майже у всій пресі, а також розіслані понад 300 особистих повідомлень. Треба зазначити, що майже всі американські преси в стейті широко писали про 45-ті Роковини Незалежності України, поміщуючи пресове повідомлення філії УККА, програму радіоаудії і Прокламацію губернатора стейту. Найкраще зробив це тижневик „Ді Белфілд Ньюс“, бо в додатку до всіх наших матеріялів помістив це на першій сторінці малу Україну з відповідним поясненням.

За клопотанням д-ра Жуковського обидва сенатори і конгресмени виголосили в Сенаті і Конгресі ЗДА відповідні промови з цієї нагоди: Сен. Мілтон Янг 22-го січня виголосив промову в Сенаті, відзначаючи 45-ту Річницю Незалежності України і втакував до Конгресового Рекорду лист голови філії УККА. Це саме зробив також в Палаті Репрезентантів конгресмен Г. Найгард і Дан Л. Шорт, а цей останній, крім того вів в Палаті резолюцію (Г. Рес. 184) в справі створення постійного Комітету Повнолених Націй. Конгресмен Дан Л. Шорт видав також до всієї американської преси пресове повідомлення під заг. „Б мораль буст ту да кептів шішенс“, в яким висказав подив і признання українській нації, але і ствердив, що не буде доки справедливості на світі, доки Україна не буде вільною і суверенною державою.

Також з нагоди 22-го Січня сенатор Бурдлі, реагуючи на лист д-ра Жуковського, інтерв'ював у Департаменті Пошти в справі марки Т. Шевченка, а 28 січня втягнув до Конгресового Рекорду на сторони А 310 Прокламацію губернатора Півн. Даноти і „пресове повідомлення“ філії УККА.

Так ми тут, хоч далеко від наших скупчених громад, відзначили 45-ту Річницю Незалежності України.

ПЕНСІОНІСТИ!

ЯКЩО бажаєте доповнити свою скромну пенсію постійним помісячним заробітком, СТАНЕТЕ ОРГАНІЗАТОРАМИ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. Зголоситись до місцевого союзного секретаря або написати до Головної Канцелярії УНСОЮЗУ.

Звернення до громадян Бережанської Землі

На з'їзді громадян Бережанської Землі в Нью-Йорку 1955-го року вирінула думка написати і видати історіографічну розвідку про Бережани і Бережанщину. Виконання цього задуму доручено адр. Володимиром Бемкові.

Д-р Бемко вив'язався із свого завдання. Він переглянув чимало матеріялів у бібліотеках та використав їх у своїй праці. При допомозі таких науковців, як проф. д-р В. Кубійович (статистика), д-р Е. Пастернак (археологія), о. Т. Тисак (бібліотекар о.о. Василія в Римі) та знайомих в Кракові, що робили виписки в бібліотеках Ягйлонського університету, Дідушичів, та тих, що працювали в історичних архівах, зібрав він багато цікавого матеріялу та складає історію з такими розділами:

1) праісторія Бережанської Землі; 2) Кляжа доба; 3) окупація Польщі (1349-1772); 4) окупація Австрії; 5) Визвольні змагання; 6) нова польська окупація (1919 до 1939); 7) окупація большевиками та німцями.

Праця оперта на історичних матеріялах, спогадах, записках очевидців. Це історія національного пробудження, виникнення культурно-освітніх, господарських, економічних, громадсько-політичних установ, організацій, товариств і врешті дані про робітників на народній ниві. Праця обіймає 410 сторінок машинопису. Зібрано чимало світлин: вид Бережан з 17-го століття, замок Снявських, перший, хор і старшина т-ва „Боні“ з 1894-го року, віде посл. Т. Старику під голім небом з 1908-го року, сучасна оркестра с. Лісники, Лісоня, національні святавання.

Кошти видання книжки аа думку фахівців вийснуть при накладі 1000 примірників приблизно — \$4 000.

Гроші повинні зібрати самі бережанці, бо тільки спільними зусиллями може появитися книжка.

В деяких осередках вже засновано місцеві комітети, в деяких визначили бережанці вже склади датки. Для цієї справи працюють в Торонті, Канада: д-р Осип Войко і мгр. Василь Войко; в Шинга-ро інж. С. Левіцький, д-р Богдан Старику, інж. Володимир Рижевський, інж. Степан Голіш, І. Пришляк і інші; в Дітроїті інж. Володимир Бояк, Ізидор Мелимука, інж. Кордуба, Роман Пайма. Вони збирають передплатників, спонсорів для видання праці.

Досі зложили: по \$100 — д-р Осип Войко, мгр. Василь Войко, Василь Осечський; по \$30 — інж. Осип Баран; по \$25 — д-р Остап Баран; по \$20 — А. Марієвська, проф. Михайло Васків, Ізидор Мелимука; по \$15 — Богдан і Катря Мороз; по \$10 — Ярослав Приш-

ляк, інж. Теодор Пришляк, Дмитро Кізіма, проф. Михайло Ребрик, Сагенія з Бачинських Ференцевича, Олександр Бородайко, д-р Богдан Старику, о. Микола Голіш, о. Микола Старух, М. Глушок, Михайло Стефанів, д-р Роман Смік, Стефан Кожушкова, д-р Богдан Старику, Олена Старух, інж. Святослав Левіцький, д-р А. Горчинський, д-р Ду-лас, Роман Семчишин, мгр. П. Рижевський, Т. Михайлів, інж. Степан Голіш, Дмитро Гай-дук, д-р. Семен Веселовський, Ст. Івахів, Ст. Мартинюк, Петро Петрушевський, Іван Пришляк; по \$5 — мгр. Ізидор Комаринський, Стефа Петрицька — Мороз, Андрій Мороз, М. Люшняк і м. Вой-нівська.

Зібрана досі сума не вистачає, щоб приступити до друку книжки. Тому підписали, як місцевий тимчасовий комітет спонсорів видавництва в Нью-Йорку, просять колишніх громадян Бережанської Землі надіслати свій даток, щоб в першій половині ц. р. появилася книжка про Бережани.

Як зазначено вище, машини, щоб цілість готовий до друку, але шановний автор ще й тепер радо прийме різні дописи, спогади, світлин, які відносяться до Бережанщини, з окрема до читальні, Народних Домів, Церков, Січей, Соколів, Лугів, визначних громадян, старшин, стрільців УГА, УПА і т. д. Зокрема матеріяли з часів окупації, матеріяли терору, масакр і розстрілів нашого населення, прізвиська замордованих, щоб пам'яті мучеників — героїв бережанців остала навіс в наших народі. Ім там в ріднім краю ніхто не поставив хреста і не помяне їх. Але ми, що живемо у вільному світі, ми, політична еміграція, повинні ці золоті імена наших мучеників — героїв зберегти для історії і загадати про них в книжці про Бережани, поміщуючи і їхні світлин. Дали вони за нас своє життя, не жалімо й ми малою жертвою причинитися до згадки про них.

Надіслані матеріяли по використанні повернуться власнику. Прізвиська, жертводавці будуть поміщені в книзі по змозі із світлинами та з висотою пожертв. Автор просить надіслати матеріяли на його адресу: Володимир Бемко, 132 Fairmount Ave., Newark 3, N.J. Гроші на видання книжки просимо вислати на адресу: „Selfreliance“ Federal Credit Union, 98 Second Avenue, New York 3, N.Y., на кошту „Виданнство Бережан“.

За Тимчасовий Комітет Спонсорів в Нью-Йорку: о. Ізидор Сохоцький, проф. Теодор Нагірський, інж. Осип Баран, д-р Богдан Бородайко, д-р Микола Галій, д-р Осип Войко, мгр. Михайло Клепор.

УВАГ! В Канаді пам'яті своїх президентів

Вінніпег — В неділю 10-го лютого Українська Вільна Академія Наук у Канаді вшанувала пам'ят' трьох перших президентів УВАН: сл. проф. Д. Дорошенка (+1951), проф. Л. Вілєцького (+1955) та проф. М. Ветухова (+1959). Сесія УВАН відбулася в приміщенні УНДОУ і була приурочена з виставкою деяких праць покійних українських вчених. Відкрив сесію вступним словом президент УВАН у Канаді — проф. Яр. Рудийський. Прийняті вшанувати пам'ят' спочилих вставили місця і одностайно мовчавою. Про першого президента УВАН, проф. Д. Дорошенка говорив д-р М. І. Мандрика. Проф. М. Боровський прочитав доповідь про життя і наукову діяльність проф. М.

Н. Н.

Увага! НЮАРК і ОКОЛИЦЯ! Увага! МІСЦЕВІ УКРАЇНСЬКІ КОМБАТАНТСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Відділ ОБВУА, Відділ 6. Вояків УПА, Станція кот. Вояків І. У.Д.

— влаштовують —

в суботу, 23-го лютого ц. р.

в залі Української Центральної в Ньюарку, 180 Вільям Стр.

Останню в карнавалі ЗАБАВУ

До танців пригараються оркестра Б. ГРИНКА.

ПОЧАТОК: в год. 8:00 веч.

В програмі забави: Вступ СЕЛЕНКА ЛАВОЧКИ і жіночий КВАРТЕТ. Резервування столів.

Валя Бережна виступила перед ветеранами американської армії

У вірській базі „Форт Лікс“ на з'їзді старшин — ветеранів американської армії, влаштувавши концерт, складений з кращих сил балетних танців Філадельфії.

Українка Валя Бережна, молодша сестра Алексана Бережного, репрезентувала балетну школу „Джей Дем“ українським танком „Коломийка“ та „Чардашом“. Гарні строї та майстерне виконання викликали хвилю овацій у присутніх, яких на залі було понад тисячу. Український танок виконали двічі.

Валя танцює з шести років. Тепер вона вивчає типичні танки різних народів. Часто

виступає в ансамблі свого брата Алексана, який тепер концертує на Гавайях.

У грудні разом із своєю товаришкою Любою Літвенко виступала в ансамблі Алексана перед українською публікою міст Елізабету, Ньюарку, Нью-Йорку та Пасейку. Ці дві талановиті танцюристки гідно репрезентували українську групу, за що українська публіка нагороджувала їх гучними оплесками.

Валя запрошено на танцювальний фестиваль в стейті Нью-Джерсі. Вона послідовно готується до цього виступу та робить заходи, щоб виступити більшою українською групою.

М. Д.

Перед Шевченківським концертом в Клівленді

Вережанці Шевченківський концерт старшого в історичній смерті Кобзаря Хору ім. Т. Шевченка в Клівленді, при співучасті „Парма Філармонік Оркестра“, створили традицію нашого міста. Цим імпреза хор віддає поклони своєму Патрону, а водночас чужим голосять, а своїх утверджує в переконанні, що „наша дума, наша пісня — а з ними й наша правда — не вмире, не загине“.

Організатори роблять все можливе, щоб учасники й цим разом дістали імпрезу на вершинах. Запроуюко цього с наполовину праця скріпленого хору, фірми місцевих селістів, та відповідальні за імпрезу: Ірина Заліська-аврило — фортепіано, Т. Вілєцький — оформлення сцени й передусім, музичний керівник, інструментатор і диригент хору — Ярослав Баран.

Найцікавішими пунктами програми буде, виконувати мішаним хором, з оркестром та сопраном і теоровим сольовими хором — симфонічна поема Т. Шевченка — Л. Ренуцького „Хустина“, та

3 Літературно-Мистецького Клубу в Нью-Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 22 лютого ц. р. відбувається вечір, присвячений невіданому минулому. Участь беруть: Ольга Сононицька — репортаж — спогади „Дні рятівників“, Марта Кошарська-Кобри — сольовий фортепіанний Галія Клім, і Микола Понеділок — „І не буди мене“ — нарис. Початок о год. 8-18 веч.

В подяці, у зв'язку зі смертю,

сл. п. Дмитра Потороки

було пропущено призначення Отця Євгена Нарушевського. Ма перепропуску Високодостойного Пан-Отця і з того місяця дискусію Вдостоюному Пан-Отцеві й Пани-Матті, які перебули з далекої Пенсильванії, щоб віддати прелуду Дорогому Покійному. Вельмодостойному Пан-Отцеві С. Нарушевському дискусію за відправу Панахиди і за участь у Заупокійній Літургії та чину Похорону та за все те, чим допоміг нам у ті важкі для нас дні.

МАРІЯ ПОТОРОКА з дітьми і внуками

КНИЖКОВА НОВИНКА!

ЮРІЙ ТИС

ЗВІДУН З ЧИГИРИНА

ОВКЛАДНИКА ТА РИСУНКИ В ТЕКСТІ БОРИСА КРЮКОВА

Сторінок — 232 — Ціна \$2.25

Замовлення слати:

SVOBODA

P. O. Box 346 — Jersey City 3, N.J.

Приймається передплату на

АНГЛОМОВНУ ЕНЦИКЛОПЕДІЮ

УКРАЇНОЗНАВСТВА

ПЕРШНИЙ ТОМ ПО'ЯВИТЬСЯ ВОСЕННЬ 1963 Р.

І ВКЛЮЧАТИМЕ РОЗДІЛИ:

• ЗАГАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЇ

• ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

• ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ

ВІСТІ ІЗ САН ФРАНЦИСКО

Загальні Збори ВДІ. УЖКА — відбулися 15-го грудня 1962-го року, при чисельній участі членів і гостей. Збори провадила вибрана президія: проф. Т. Лукач, Ю. Камеєнський та В. Павасенко.

Звіт про працю Відділу подавали голова інж. А. Лиско та члени провду. Вони виявили поважні успіхи в різних ділянках.

Фінансові: касове сальдо 15-го грудня замкнуло сумою \$123.88. На банківську книжку вложено суму \$80. Збільшено в той спосіб конто до суми — \$111.3.

Відзначення важких історичних подій — Особливу вагу звершено на організації національних свят, рефератів, ширення правди про Україну та скріплення дружніх зв'язків.

22-го січня 1962-го року український прапор повівав із ратуші в Сан Франціско. День передатим, 21-го січня, по вступній доповіді п-і Панаєнко на Академічній промові в англійській мові висловив посади міста Дж. Кристо-

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

Stationary Engineer
High Pressure Steam License.
Unlimited Tonnage.
Refrigeration License.
Air Conditioner Cleaner
Experience Essential.
Full Time.
Permanent Position.
Liberal Employee's Benefits.

GIMBELS
33rd Street & Broadway
NEW YORK, N. Y.
Personnel Dept. 10th Floor

DESIGNERS
БУДИВЕЛЬНИ
Комп'ютерні будівлі й інсталяції.
Постійна праця в зручній фірмі в Лонг-Айленді.
BASKAM & CHESTER
7 W. Marie Street
Hicksville 516 OV 1-1840

TOOL & DIE MAKERS
MOLD MAKERS
Добра платня, постійна праця. Приємні умови праці. Добра компанія.
I. K. METAL SPECIALTIES
3408 Northern Blvd., L. I. C.
EX 2-6685

FLOOR MOULDER
HAND WORK ONLY.
LARGE CASTINGS.
Висока ставка на годину, плюс добра плата за початок. Постійна праця, Шведські бонуси. Голоситесь від 9 до 2:30 pm.
T. SHIVER & CO.
850 Hamilton Street
Harrison, N. J.

STATIONERY ENGINEER
with Stationery & Refrigeration.
Вимагається ліценсія.
40 годин в тиждень. Платні вакансії, госпіталізація, пенсія й всі бонуси. Звертатися до:
SILVERCUP BREAD
42-25 21st Street
LONG ISLAND CITY
ST 4-6200

ГОЛОВНИ ПРОДАВЦІ
(2)
Якщо Ви говорите по-українськи або іношніми мовами — на початок \$400-\$500 місячно. Побажані одружені. Зростаюча фірма в Північній Джерсі. Компанія фінансує пенсійні плани, госпіталізацію і забезпечення на життя. Мусить вміти читати і писати по-англійськи.
Кликуйте: **Mr. SLEVIN**
Gregory 2-9750 в Passaic, N. J.
Кликуйте цілий тиждень.

ПРАЦЯ
MALE & FEMALE
ЖІНКИ або ЧОЛОВІКИ
до швейцарської ФУТЕР.
Висока платня. Постійна праця. На повний час або на кілька годин. Година, залежна від Вас.
LONG ISLAND FURRIERS
390 New York Avenue
Huntington, L. I., N. Y.
Tel. Hamilton 7-2969

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ
"СЛОВО"
ВИШІВ ДРУКОМ
Літературно-Критичний Збірник
"СЛОВО"
неперіодичний орган Об'єднання Українських Письменників в еміграції.
У збірник включено: найновішу поезію, прозу, есеї, переклади з чужих мов, літературно-критичні огляди поезії і прози в еміграції та в Україні, уривки з щоденника В. Винниченка, недруковане відомості оповідання Михайла Івченка, спогади Галини Журби та багато інших новин.
Збірник має 500 сторінок великої вістки, в гарній твердій обкладинці, роботи мистця Якова Гінзбургського. Ціна \$8.50. Замовити чи купити збірник можна у книгарні:
"СВОБОДА"
83 Grand Street — Jersey City, N. J.
та в основних українських книгарнях в Нью-Йорку:
"СУРМА", "ЕКО", "АРКА".

"Захар Веркут", перекладача чужих мистецьких творів на українську мову. Теплим словом повітав Ювілята його друг М. Новак з Лос-Анджелесу. Мистецькі сили Сан Франціска, п-і Задоронка, п-і А. Д. Пом'яні, І. Вовк, Е. Маслюк і сам Ювілят своїм співом і грою на фортепіано дали численній громаді справдішній духовний бенкет.

Із поставлених собі завдань Відділу не виконав тільки одного: не міг координувати організованого громадського життя.

Звіт Проводу зробив на присутніх позитивне враження. Контрольна Комісія поставила внаслідок не тільки на ухвалення довіри, але і на призначення на виконання правдо. На її пропозицію вибрано на новий діловий рік Провід минулого року в такому складі: О. Лиско — голова;

С. Паньків — місто голова; С. Кіс — секретар; М. Сорочко — скарбник; І. Ісєв, О. Глинський, С. Підгірна та В. Павасенко — члени Проводу. Загальні Збори вирішили, що до Екзекютиву мають входити по одному представникові від: Відділу УНСоюзу, Союзу Українок та Т-ва сприяння УН-Раді. До Контрольної Комісії обрано: пп. М. Галібея, М. Потрогоса та І. Чабана.

Треба сподіватися, що теперішні непорозуміння зникнуть. Цього вимагає добро української справи та добро української громади у Сан Франціско.

День Української Державності, 22-го січня — відбувся в Сан Франціско 27-го січня цього року. Участь в ньому взяв посади міста Дж. Кристофор. З ратуші міста в 22-го січня повівав український прапор.

Десятиліття Відділу УНСоюзу в Сан Франціско. — Місцевий Відділ УНСоюзу виявив в останньому році поважну діяльність, часто при співпраці Союзу Українок і Української Католицької Парохії.

В березні минулого року, д-р В. Оречук, член Управи, дав реферат на тему: Жерти національного відродження. Він виявив чортівські плани Москви в винищуванні політичного проводу нації (Петра, Коновалець, Ребет Бандера). В березні відзначив Відділ 150-ковини народження Провідителя Західної України о. М. Шашкевича святошними сходами з рефератом інж. М. Ікарського. В жовтні видав пошту святошними сходами з рефератом І. Пахолока та А. Жарської героїчній УПА. В листопаді проф. Лукач висловив реферат на тему: Злиття мов в СССР.

16-го грудня Відділ відсвяткував своє 10-ліття поминаючи за померлих членів, святошними сходами та рефератами д-р В. Оречука і Я. Близана про УНС та його Відділ в Сан Франціско. Відділ має 54 членів забезпечених на суму \$46 000, а місцевий Відділ має своє майно на висоті \$366.60. Присутні бажали Відділові дальшого розвитку та подвоєння кількості членів.

Організації на терені Сан Франціско. — Організоване жіноцтво має свій рухливий і діяльний Союз Українок. Його очолює п-і В. Кацуляк. Т-во Прихильників УНРеспубліки, очолює проф. В. Павасенко. Його заходами відбулися в червні м. р. Святошні Сходина присвячені річниці смерті С. Петлюри з доповіддю п-і М. Мельник. По доповіді була зустріч громадства із визначним громадським діячем д-ром К. Паньківським В грудні м. р. відбулися загальні збори Т-ва з доповіддю проф. П. П. п. н. Міжнародне положення та завдання Т-ва Прихильників УНРеспубліки. Т-во очолює проф. В. Павасенко.

Українські Церкви. — Віри обох віроповідань мають скромні, але свої власні церкви. Католики — Церкву Непорочного Зачаття Пресвятої Діти Марії а православні — українську православну церкву св. архангела Михаїла. Католики вже сателіти дім, де поміщується церква та збирають фонди на будівлю нової. Православні, які є в меншості, поважними жертвами сплачують набутий дім. Католицьку церкву очолює д-р А. Микита, а православну о. П. Масєвський, який довідає раз на місяць із Лос-Анджелесу.

Звіт Комітету для видання творів
Леоніда Мосендза

На Організаційних Зборах прихильників творчості Леоніда Мосендза, 28-го вересня 1958 р., вибрано Комітет в складі: інж. Арсен Шумовський — голова, члени: ред. І. Варанія, п-ні О. Глібович, І. Гуменюк, проф. В. Іванчик, М. Лебедь, п-ні Е. Пастернак, інж. Б. Підгайний, д-р З. Плітас, д-р Г. Янішевська, завданням якого було видати в першу чергу роман Л. Мосендза "Останній Пророк", перекладати його друкованим твором, поставити пам'ятник на могилі бл. п. письменника та створити фонд для його доньки.

Згідно з наміченим планом Комітет зайнявся, в першу чергу, виданням ще недрукованого роману "Останній Пророк", що як показалося пізніше, було важчим завданням, як можна було сподіватися. Попри усі підготовчі праці, які: листування, комунікації, велика кількість засідань, нарад з письменниками і поетами, збирання фондів, тощо, виникли непередбачені ускладнення, які дещо утруднили працю і спізнали друг.

Та попри усі ці турботи збірання грошей потрібну суму грошей (включно з особистим сподаткуванням членів К-ту), передано рукопис до друку і в 1960 р. "Останній Пророк" вийшов у світ. Видано 2 тисячі примірників (фактично одержано з друкарні 2046 прим.), більшу частину в твердій, а решту в картоновій обкладинці, з яких досьогодні продано 1332 прим.

Всі кошти, зв'язані з друком, уже покриті і Комітет складає тепер гроші на фонд для доньки (студентки хемії на університеті).

Після появи роману з друку, документація Комітету була передана Контрольному

Різдвяна і Свят-Миколаївська
допомога УМХС

Українська медично-харитативна Служба (Колишній Український Червоний Хрест) з нагоди Свят Різдва Христового і св. Миколая приділила допомоги для:

552 хворих	6,557.89 км
1,428 дітей	4,443.76 км
21 інваліда	370. — км
112 хворих (ліки)	195. — км
Разом приділено для	2,113.05 км
із пошитої суми припадає:	11,566.65 км
на Німеччину	9,066.35 км
на інші країни, в тому: Югославію, Австрію, Аргентину, Бельгію, Францію, Італію й Іспанію	2,500.30 км

Слід відмітити, що до суми 9,066.35 км на Німеччину доходить ще допомога, які закріпили Станції УМХС та Уповноважені роздавали хворим у своїй окрузі із власних фондів, що на них складаються 75 відс. членських вкладок місцевих членів, яких станції до Централі не відправляють, а залишають на свої потреби.

З Фонду Хворих приділено допомоги в першу чергу тим, що лежать по шпиталях, санаторіях та перебувають в різних заведеннях, як шпиталь св. Йосифа в Регенсбурзі, ТВ-санаторія в Гавтігу, шпиталь у Йоганнесбурзі, Вазаху, Майкофені, Віслуху, Кавфойрені та ін.

Члени Головної Управи та Головна Станція УМХС відвідували хворих по шпиталях у своєму осередку.

З Фонду Дітей і Сиріт фінансовано різдвяні і свят-Миколаївські імпрези по українських школах і садочках в

Бостонський мільйонер Бернард Голдфайн вирішив продати все своє майно та вирішити справу заплати федеральних податків, яких він не платив на суму дол. 10,400,000. Голдфайн дав подарунок головному дорадникові Айзенгавера Шерманові Адамсові, і Адамс мусів наслідок того зрезукувати з того становища.

Президентський флотий з'явився, що старий застарівий йде-адмірала Гаймена Ріквера, хоч він і наближує до доживи ліку, в якому треба переходити на еміграцію Ріквера називають "батьком атомних підводних човнів". Він міг би працювати у флотії або в характері тризубового адмірала, як це він робить тепер, або міг би бути затриманий як цивільна особа з відповідно високою платою.

Недалеко Бремергафен у Західній Німеччині голландський пасажирський корабель "Маасдам" наїхав в минулу п'ятницю на дві підводні скелі і був настільки пошкоджений, що 230 пасажирів і 22 осіб екіпажу спущено з корабля на рятувальні човни а перебіло на берег. Причиною катастрофи була густа мряда. "Маасдам" був першим голландським

НОВИЙ ПРОВІДНИК БРИТАНСЬКОЇ ПАРТІ ПРАЦІ

Гарольд Вільсон, британський експерт в закордонних справах, із своєю дружиною і синами, після його обрання на провідника британської Партії Праці. Вільсон є прихильником дружніх зв'язків Британії і ЗДА. Якщо лейбористи переможуть консерватисти в виборах 1964 р., то Вільсон буде прем'єром.

Москва відкинує з Ірану своїх
„військових техніків“

Багдад. — Советський уряд почав відкидати з Ірану своїх „військових техніків“, що їх там є понад 1,500. Новий іранський уряд заперечив цьому, але закордонні обсерватори в столиці Ірану підтвердили виїзд частини советських військових, які масово нахлинули туди разом із советським зброєю за режиму диктаторського президента Абделя Каріма Кассіма, що його іранські правителі розстріляли 9 лютого н.р. Відкидання советських інструкторів, підривників, і фахівців від саботажів пов'язують з

масовим переслідуванням комуністів в Ірану за цього режиму. Радіо з Каїро твердить, що кругло 8,000 іранських комуністів опинилися в'язниці, а число розстріляних, як „небезпечних“ не відоме. Іранський уряд наказав докладно стежити за кожним советським „техніком“. Проте речник іранського уряду знову повторив, що новий режим в Ірану буде дотримуватися політики „строкої неуступливості“ та буде шанувати всі свої міжнародні договори, без „уваги на те, з якою країною вони були підписані“.

За Комітет
Інж. А. Шумовський
голова
Евгенія Пастернак
секретар

Пропонують, щоб кабінет вирішував,
чи хворий президент здібний урядувати

Вашингтон. — Річард Г. Гансен написав книжку під заголовком „Цілий рік ми не мали президента“, в якій обговорює справу, якої не вирішує американська конституція, а саме, хто має заступати президента ЗДА, коли він внаслідок недуги не може виконувати своїх обов'язків. Віце-президент має обійняти президентуру після смерті президента, а під час його недуги, як виявили дотеперішні випадки, не було кому рідувати. Досі аж 7 президентів були в такому здоровому стані, що не могли урядувати. Джеймс А. Гарфілд (1880) — 80 днів лежав в ліжку хворий перед своєю смертю, а Вудро Вільсон (1912-1920) — аж 280 днів був паралізований і не міг брати участі в засіданнях свого кабінету. Президент Д. Айзенгавер під час своєї легкоступності був на своєму заступника Річарда М. Ніксона, а президент Кеннеді зробив те саме, і віце-президент Линдон Б. Джонсон мав би виконувати обов'язки президента, коли б Кеннеді

не міг цього зробити. Автор книжки Гансен пропонує, щоб кабінет Президента (без заінтересованого віце-президента) мав би вирішувати, чи президент на стільки є здоровий, що може виконувати свої обов'язки. Кабінет вирішував би значною більшістю голосів на основі звітів лікарської ради. Доні у згаданих випадках деколи були надужиття, і так, під час недуги Вільсона вирішувала важливі справи його дружина і його лікар.

Р. К. Неру, одіомістник індійського през'єра, генеральний секретар в індійському міністерстві закордонних справ, вийшов до столиці комуністичних сателітських держав в Європі на їхні запрошення, щоб з'ясувати таємничим урядом суть конфлікту Індії з комуністичним Китаєм. Офіційно цю подорож названо „місією доброї волі“, але насправді її ціллю є мобілізувати європейських комуністів по стороні Індії та проти Пейнінгу.

У Гані залегалізовано фактично монополювання постійними новими подорожжю законоу, в якому говориться про обов'язок батька давати за діти „також від інших його жінок“.

UNITED REAL ESTATE CO.
В. Кузьмінський
86-29 139 STREET — JAMAICA — BRIARWOOD
Telephone, як був: OL 8-6330

ТАРЗАН, ч. 4986. Гуркотить літак!

Минав час, і знедолені невилітні працювали в поті чола без ніякої надії...
Бо киянські леопарди були дуже сторожкі й внемовлювали всяку нагоду до втечі.
Та одного дня монотонність зайняття перервав гуркіт далекого літака!

ARKA Company
ВІДПОВІДАЮТЬ ТОВАРИ
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-5550 New York City
НА ДАРУНКИ:
НОВА ПЛАТИВКА
40 найкращих укр. мелодій.
HIFI — \$3.95
Stereo — \$4.95

РОЗШУКИ

Пошукуйте БРАТА
ЕДМУНДА КРАТЕРА,
сина Юліана, замешкалого 1939 року у Львові, вул. Баторого, ч. 24. Прибрав ім'я Кратера Роман САВКА. Під час війни перебував у Берліні й Італії. Хто знає про нього, прошу писати на адресу:
M. KOKORUDZ
333 Front St., Oswego, N. Y.
Tioga County

Пошукуйте рідного брата
ІВАНА ГАФІЧА,
зі села Берішкова, пов. Косів, Зах. Україна, який перебував у Німеччині, а від 1945 року перебував до Франції. Хто знає про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Dmytro GAFYCH
79 Grand Street
Jersey City, N. J.

THEATER — MOVES

В ЧЕТВЕР — П'ЯТНИЦЮ,
21-го і 22-го лютого; 23-го лютого і 1-го березня п. р.:
ФІЛЬМ — КАЗКА
в колоріах

„Лісова Пісня“
по мотивам
ЛЕСІ УКРАЇНКИ.
AMERICAN Thea., 3rd St.
Betw. Aves. "B" & "C"
CA 8-6875

REAL ESTATE

ASTORIA, L. I.
Склад і 6-кім. мешкання, мур., оліва. Прихід \$1,180. Ціна — \$20,500.
Бара, трикім. \$1,200. Дobre місце. Ціна — \$16,500.
Виготовляємо INCOME TAX.
Є також інші ДОМИ.
MARATHON
31-37 — 32nd St., Astoria, L. I.
YE 2-3550
Платити: мгр. ФІРЧУК Остап

МУЗИЧНІ ТВОРИ
ОЛЕКСАНДРА
КОШИЦЯ

Народні та історичні пісні на ліричній, чоловічій і жіночій хорі.
Повне посмертне видання! За три збірники ціна лише \$3.50.
Замовляйте швидко!
"СВОБОДА"
P.O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

Funeral Directors

Theodore WOLININ, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦИРПА і ЧЕСНА
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в
BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦАХ.
Контрольована температура.
Модерна каліція до ужитку
ДАРОМ.

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Te.: ORchard 4-2568